

دانشگاه علوم پزشکی همدان

معاونت آموزشی

ارزیابی و نمره دهی

دانش شناختی

ارزیابی اهداف مورد انتظار یادگیری

منطقی‌ترین، ساده‌ترین و عملیاتی‌ترین روش ارزیابی اهداف مورد انتظار یادگیری استفاده از نتایج حاصل از ارزیابی‌هایی می‌باشد که به شکل مستقیم به بررسی میزان تحقق اهداف آموزشی با استفاده از مجموعه معیارهایی که برای هر هدف آموزشی در نظر گرفته شده است می‌پردازند.

خلاصه و نتیجه گیری

ارزیابی دانش شناختی معمولاً از طریق امتحانات کتبی و یا امتحانات چهار گزینه‌ای انجام می‌شود امتحانات چهار گزینه‌ای توانایی سنجش سطوح مختلف یادگیری را دارند اما معمولاً تنها برای ارزیابی سطوح پایین یادگیری از آنها استفاده می‌شود مسئله مهمی که در نمره دهی امتحانات تشریحی وجود دارد عدم پایایی نتایج حاصل از آن می‌باشد که با تعیین معیار از قبل می‌توان آن را به حداقل رساند.

منبع

اصول تدریس در دانشگاه: ارتقاء کیفیت یادگیری مولفان: جان بیگز و کاترین تانگ مترجمان دکتر سلیمان احمدی و...

استراتژی‌های اساتید در سوالات

چهارگزینه‌ای

- شانس حدس زدن با در نظر گرفتن نمره منفی برای پاسخ‌های نادرست از بین می‌رود.
- از گزینه‌های انحرافی گنج‌کننده استفاده می‌شود که پیدا کردن پاسخ درست آن آسان نمی‌باشد.

- اساتید زمانی که از سوالات و گزینه‌های موجود خسته می‌شوند می‌توانند آنها را مجدد بازنویسی کنند این موضوع باعث افزایش پایایی سوالات نیز خواهد گردید.

ارزیابی تکلیف

هنگامی که تکالیف ارزیابی در ارتباط با اهداف مورد انتظار یادگیری طراحی می‌شوند سوالاتی که از نظر عملیاتی پرسیده می‌شود چگونگی می‌توان عملکرد فراگیران را ارزیابی نمود آیا بر اساس تکلیف یا بر اساس اهداف مورد انتظار یادگیری مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت. سه روش معمولاً برای ارزیابی تکالیف استفاده می‌شود ارزیابی کمی، ارزیابی تحلیلی تکالیف و ارزیابی تکالیف به شکل کلی و نمره دهی به شکل کیفی.

طراحی تکالیف ارزیابی

در هنگام طراحی تکالیف ارزیابی باید چند نکته را همواره در ذهن داشته باشید:

- معیارهای ارزیابی باید به وضوح برای هر تکلیف مشخص گردد.

- تکالیف به گونه ای طراحی شوند که چندین هدف یادگیری را به صورت توأم مورد بررسی قرار دهند.

- بهتر است که به هر تکلیف به عنوان منبعی از اطلاعات برای تعیین میزان دستیابی فراگیران به اهداف آموزشی بنگرید.

- می‌توانید یک منبع ارزیابی یا چندین منبع داشته باشید.

تنها نکته‌ای که باید به آن توجه داشته باشید آن است که تکالیف ارزیابی باید هم برای فراگیران از نظر زمان و منابع انجام آن و هم برای اساتید در ارزیابی عملکرد فراگیران کمک کننده باشد.

ارزیابی دانش شناختی

دانشته‌های فراگیران معمولاً از طریق سوالات تشریحی و یا سوالات عینی از قبیل سوالات چند گزینه‌ای و سایر اشکال آن مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

امتحانات تشریحی یا در محدوده زمانی مشخص و با نظارت صورت می‌گیرد و یا به صورت نامحدود می‌باشد مانند تکالیف کلاسی.

استرسی که معمولاً در جلسه امتحان ایجاد می‌شود بر کیفیت عملکرد فراگیران تاثیرگذار می‌باشد. مشکل عمده ارزیابی سوالات تشریحی گسترده پاسخ در ارتباط با بحث نبود پایایی نتایج حاصل از ارزیابی‌های مصححان گوناگون می‌باشد.

برای پایایی در تصحیح لازم است که معیارهای نمره‌دهی از قبل تعیین شود.

امتحان شفاهی

از امتحانات شفاهی معمولاً در ارزیابی مقالات و پایان‌نامه‌های دانشجویی استفاده می‌شود. بدین ترتیب که فراگیران باید از کار خود در مقابل جمعی از متخصصین آن موضوع دفاع کنند.

از مصاحبه‌های شفاهی معمولاً برای ارزیابی فراگیران در سطح دوره کارشناسی استفاده نمی‌شود.

امتحانات شفاهی باید به گونه‌ای ضبط شوند که استرس کمتری را در فراگیر ایجاد کند همچنین در صورت بروز اختلاف نظر بین فراگیر با مصاحبه کننده نوار مصاحبه توسط هیئت منصفه مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

روش‌های ارزیابی عینی

پایایی کم سوالات تشریحی باعث شده است که اساتید زیادی به استفاده از سوالات عینی به ویژه سوالات چند گزینه‌ای برای ارزیابی اطلاعات فراگیران شان روی بیاورند اگرچه مشکل اساسی سوالات چند گزینه‌ای آن است که آنها اغلب به گونه‌ای طراحی می‌شوند که توانایی سنجش سطوح بالای حیطه شناختی را ندارند به جای آنکه به سمت یادگیری عمیق‌تر مطالب سوق داده شود. استثنایی که وجود دارد در خصوص سوالات نوع پیامد مدار می‌باشد که باعث ترغیب فراگیران به یادگیری سطوح بالای حیطه شناختی می‌شود.

